

जुनायरीप्रशिक्षपासनराजद्वन्द्वद्वितिन्द कसोमवलकश्च-
तकार्जुनप्रभृतीनां ह्यत्रप्रमाणो दण्डपन्थिर्भवेत् । यस्तु
सपाणिः परशुः स यथाकामं प्रयोजनः ।

कुणपलक्षणं तु कुणपशब्दे दृश्यं । २४छे पुं शब्द-
रत्नां । तस्येदम् शिवां अष् । कौठार तत्सम्बन्धिनि-
तिं स्त्रियां ङीप् । अलार्थे क । कौठारक जुड़कठारे
पुंस्त्री० स्त्रियां कौठारिका । [कारे पुं शब्दरत्नां ।

कौठार पुं कुठ-आर । १४छे श्वानरे पुंस्त्री० मेदि० । १३स्त्र-
कुठि पुं कुठि-इन् किञ् । १५पर्वते २४छे च उष्ठां को० ।

कुठिक पुं कुठ-इकन् किञ् । (कुड) कुठे चारां ।

कुठेर पुं कुठि-एरन् वा० नुमभावः । १५पर्वते उज्ज्व० । २४छे
शब्दमा० । २३वेतलस्याम् (वावुइतलसी) राजनि० ।

कुठेरक पुं कुठेर इव कायति कै-क । नान्दोटछे राजनि० ।
स्वार्थे क । २३वेतलस्यं (वावुइतलसी) शब्दच० ।

कुठेरज पुं कुठेर इव जायते जन-ड “बहू सुपा” पा० स० ।
वेतलस्याम् शब्दरत्नां ।

कुठेर पुं कुठ-एरक् । चामरवाने त्रिका० ।

कुड वैमल्ये स्था० इदित् पर० अक० सेट् । कुण्डति अकुण्डीत्
प्रनिकुण्डति कुण्डः । [प्रनिकुण्डते । कुण्डम् ।

कुड दाहे स्था० इदित् आत्म० सक० सेट् । कुण्डते अकुण्डित
कुड रत्नये चुरा० इदित् उभ० सक० सेट् । कुण्डयति ते
अचुकुण्डत् त । प्रनिकुण्डयति ते ।

कुड अदने सक० बाल्ये अक० तदा० पर० सेट् कृयादि ।

कुडति अकुडीत् चुकोड़ । प्रनिकुण्डति कुडपः कुडवः

कुडप (व) पुं कुड-कपन् (कप्)ग । प्रत्यक्षतृथांशरूपे प-
रिमाणभेदे अमरः अर्द्धार्चदि । कर्षशब्दे विवृतिः क्षीर-
स्वामिमते पालः । “द्रोणस्तु खार्याः खलु षोडशोऽंशः
स्यादादकोद्रोणचतुर्थभागः । प्रत्यक्षतृथांश इहाटकस्य
प्रस्थाङ्गिराद्यैः कुडवः प्रदिष्टः” “लीला० तेन षोडशक-
र्षमितः कुडवः आर्द्रद्रवाणां तु द्वात्रिंशत्कर्षमित
इत्याह सुश्रुतः

“पलकुडवादीनामतो मानन्तु व्याख्यासामः । तत्र
द्वादशधान्यमाषा मध्यमाः सुवर्णमाषकः । ते षोडश
सुवर्णम् । अथ मध्यमनिष्ठावा वा एकोनविंशतिर्द्वि-
रत्नम् । तान्यर्द्धहतीयानि कर्षः । ततश्चोद्गुं चतु-
र्गुणमभिवर्द्धयन्तः पलकुडवप्रस्थाङ्कद्रोणा इत्यभिनि-
ष्पद्यन्ते तुला पलशतं तानि विंशतिभारः शुक्लाणामिदं
मानमार्द्रद्रवाणाश्च द्विगुणमिति” ।

“अथ षष्ठे गते काले यवप्रस्थसुपाज्जयन् । यवप्रस्थं
तु तं सक्तूनकुर्वन् तपस्विनः । कृतजप्याङ्गिकास्तु तु
हुत्वा चार्ग्वं यथाविधि । कुडवं कुडवं शब्दो (चत्वारः)
व्यभजत् तपस्विनः” “इत्युक्तः प्रतिगृह्णाथ सक्तूनं
कुडवं द्विजः” भा० आश्व० ६०, ।

कुडि पुं कुण्ड्रते दहते कुडि-दाहे इन् नलोपश्च । देहे
सि० कौ० “कुठिकम्प्रोर्नलोपश्चेति” उष्ठा० उज्ज्वलदत्तेन
कुठि गतिप्रतिपाते इति व्याख्यातम् कौसदीकता तु कुडि-
दाहे इति व्याख्यातम् । अतः मतभेदेन उष्ठादिभूते
पाठद्वयम् ।

कुडिश पुंस्त्री० कुडते कुड-अदने वा० य इट् । (कुडची)
स्थाते मत्स्यभेदे राजनि० । “कुडिशो मधुरोवल्गुः कषायो
वज्रिदीपनः । लघुः स्निग्धो वातरोगे पथ्यश्च रोचनस्तथा ।
बलकारी कोष्ठवन्धकारी च भिषजां भगः” राजनि० ।

कुडिहृत्स्वी स्त्री० सुद्रकास्त्रावेक्ष्यते (कोट उच्छ्रिया) राजनि० ।

कुड्मल कुड-माल्ये वा० कालच् । १४कुले विकाशोन्मुखे कु-
सुमे सि० कौ० । २४रकभेदे न० कुड्मलशब्दे उदाहृत
मनुवचने कुड्मलमिति वा पाठः “दक्षितकोमलपाटन
कुड्मले” माघः तारका० इतच् । कुड्मलित जातमुकु-
कुले त्रि० ।

कुडा न० कुड्ड कार्कश्ये गत्यत् कौतेरप्रा० यक् डुगागमश्च
इत्युज्ज्वलदत्तः । १भित्तौ (भित्ति) अमरः २विलेपने मेदि०
३कौटुहले शब्दरत्नां । “वैद्यं सम्भाषमाणोऽङ्गं कुडा-
मास्तरणानि वा । “चन्दनरसैरुपलिप्तकुड्ये” सुश्रु० ।
“वैदूर्यकुड्येषु शशिदुर्गाभ्यः” माघः । स्वार्थे क ।
भित्तौ शब्दर० ।

कुड्यच्छेदिन् पुं छिद-अयिनि इत० । चौरभेदे येन गृह-
भित्तिं विदार्य चौर्ये क्रियते तत्र शब्दरत्न० ।

कुड्यच्छेद्य पुं कुड्यं च्छेद्यं यस्य । १खनके । कुड्यस्य
तच्चिन्माणाय तदर्थे च्छेद्यम् चतुर्थ्यर्थे इत० । भित्ति-
निर्माणाय स्थाते २गते त्रिका० ।

कुड्यमतस्य पुंस्त्री० कुड्ये मत्स्य इव । मृहगोधिकार्यां हेम०
जातित्वात् स्त्रियां ङीप् यलोपः । कुड्यमत्सी तत्रैव
शब्दर० । [कुणयति ते अचुकुणत् त । प्रनिकुणयति

कुण आभाषणे, मन्त्रये च अद० चु० उभ० सक० सेट् ।
कुण उपकरणे शब्दे च तदा० पर० सक० सेट् । कुणति अको-
शीत् । प्रनिकुणति उपकरणं दानादिना पोषणम् ।

कुणक पुं कुण्यते उपक्रियते कुण-कर्मणि घञर्थे क ततः